

สาขาวิชาศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

การสอนเสริมครั้งที่ 3
หน่วยที่ 11 - 15

เอกสารโสตทัศน์ชุดวิชา

10121

อารยธรรมมนุษย์

Human Civilization

(ฉบับปรับปรุง)

ส่วนลิขสิทธิ์

เอกสารโสตทัศน์ชุดวิชา อารยธรรมมนุษย์ การสอนเสริมครั้งที่ 3

จัดทำขึ้นเพื่อเป็นบริการแก่นักศึกษาในการสอนเสริม

จัดทำด้วยบัญ : คณะกรรมการกลุ่มปรับปรุงชุดวิชา

บรรณาธิการ/ออกแบบ : หน่วยผลิตลีล่องสอนเสริม ศูนย์โสตทัศน์ศึกษา สำนักเทคโนโลยีการศึกษา

จัดพิมพ์ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยลูğaทัยธรรมารักษ์

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยลูğaทัยธรรมารักษ์

พิมพ์ครั้งที่ 30 ภาค 2/2559 ปรับปรุง

แผนการสอนเสริมครั้งที่ 3

การสอนเสริมชุดวิชา 10121 อารยธรรมมนุษย์ ครั้งที่ 3

รายชื่อหน่วย

- หน่วยที่ 11 จักรวรรดินิยมและการล่าอาณานิคม
- หน่วยที่ 12 สมครามโลก: บทเรียนลำดับมนุษยชาติ
- หน่วยที่ 13 โลกในคริสต์ศตวรรษที่ 20
- หน่วยที่ 14 อารยธรรมร่วมสมัย
- หน่วยที่ 15 จริยศาสตร์ พลังความคิดและการใช้เหตุผลในการยธรรมโลก

แนวคิด

1. ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 15 – 17 ชาติมหาอำนาจในยุโรปที่สำคัญคือ โปรตุเกสและสเปน ได้ดำเนินนโยบายทางการเมืองในการล่าอาณานิคม เพื่อที่จะขยายอำนาจทางการเมืองและการเข้าไปแสวงหาผลประโยชน์ ในดินแดนอื่น ๆ ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการดำเนินนโยบายทางการเมืองในลักษณะดังกล่าว ได้แก่ การอุกสำราญ ทางทะเล การขยายตัวทางด้านการค้าในยุโรป ความต้องการวัตถุดิบในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และความต้องการในการเผยแพร่ศาสนา การดำเนินนโยบายทางการเมืองดังกล่าวได้ทำให้ทั้งสองชาติมหาอำนาจมีอาณานิคม ทั้งในทวีปอเมริกา ทวีปเอเชีย และทวีปแอฟริกา

2. ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 18 – 19 ชาติมหาอำนาจอย่างฝรั่งเศส การแข่งขันในการล่าอาณานิคมที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้มีจุดเด่นอยู่ที่การแข่งขันกันครอบครอง ดินแดนเพื่อการเข้าไปแสวงหาผลประโยชน์ในดินแดนต่างๆ ทั้งในแง่ของการเป็นแหล่งทรัพยากรและแหล่งรายลินค้า โดยปัจจัยที่ก่อให้เกิดการดำเนินนโยบายทางการเมืองในลักษณะดังกล่าวคือ ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจที่ยึดผลประโยชน์ และเกียรติภูมิของชาติเป็นสำคัญ มหาอำนาจในช่วงเวลาดังกล่าว ได้แก่ อังกฤษ ฝรั่งเศส ปรัสเซีย และรัสเซีย โดยได้แข่งขันกันขยายดินแดนอาณานิคมในภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก

3. การขยายจักรวรรดินิยม ทำให้Europe เป็นศูนย์กลางของโลก และส่งผลกระทบต่อชาติต่าง ๆ ในทวีป อเมริกา เอเชียและแอฟริกา ทั้งทางด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ ลัทธิและวัฒนธรรม

4. สมครามโลกครั้งที่ 1 เกิดจากสาเหตุหลายประการ อาทิ การพื้นฟูลัทธิจักรวรรดินิยม ลัทธิชาตินิยม การแข่งขันด้านกำลังทหารและอาวุธ ตลอดจนการรวมกลุ่มเป็นพันธมิตร โดยมีชนาห์เหตุจากการลอบปลงพระชนม์ มากภาระกุมารแห่งอสเตรียได้ทำให้เกิดความขัดแย้งถึงขั้นทำสงคราม สถานการณ์ของสมครามมีการสู้รบระหว่างฝ่ายลัมพันธมิตรกับฝ่ายมหาอำนาจกลาง โดยฝ่ายลัมพันธมิตรได้รับชัยชนะ

5. สมครามโลกครั้งที่ 2 เกิดจากสาเหตุหลายประการ อาทิ ความไม่พอใจของประเทศแพ้สมครามในสมครามโลกครั้งที่ 1 สภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก และความล้มเหลวของลัทธินิบาตชาติ จนกลายเป็นความขัดแย้งถึงขั้นทำสงครามระหว่างฝ่ายอักษะกับฝ่ายลัมพันธมิตร โดยฝ่ายลัมพันธมิตรได้รับชัยชนะ

6. ผลกระทบของสังคมโลกครั้งที่ 2 คือ ฝ่ายลัมพันธมิตรที่มีฝรั่งเศส อังกฤษและสหราชอาณาจักร เป็นผู้นำได้รับชัยชนะ แต่ผลกระทบจากสังคมโลกได้ก่อให้เกิดความสูญเสียต่อมนุษยชาติอย่างมากมายและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และลัทธมโลก

7. สังคมโลกที่เกิดขึ้นทั้งสองครั้งได้ให้บทเรียนแก่มนุษยชาติในเรื่องความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน พร้อมทั้ง提醒ให้คนค่าของรอร่วมกันอย่างลั้นดี

8. ภัยหลังสังคมโลกครั้งที่ 2 ประเทศไทยกำลังประสบปัญหาด้วยสหราชอาณาจักรและสหภาพโซเวียต ต่างแข่งขันเพื่อเป็นผู้นำทางด้านการเมืองและเศรษฐกิจ ทำให้โลกเข้าสู่สภาวะสังคมใหม่ ขณะเดียวกัน ประเทศไทยกำลังพัฒนาได้ร่วมกับเป็นประเทศโลกที่สามเพื่อการต่อรองชิงอำนาจ

9. เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในทวีปต่าง ๆ ในคริสต์ศตวรรษที่ 20 เป็นผลลัพธ์เนื่องจากปฏิกริยาของชาติต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่เคยตกเป็นอาณานิคม มีการที่ต่อต้านชาติตามมาจำนวนจะตั้งแต่ข่ายอำนาจทั่วโลกในศตวรรษก่อนหน้านี้

10. ในปลายคริสต์ศตวรรษที่ 20 นานาชาติได้ร่วมกันเพื่อรักษาอุดมการณ์ มีการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมเพื่อความมั่นคงของมนุษย์และลัทธิภาพ

11. โลกาภิวัตน์เป็นกระบวนการที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ในลักษณะที่มีการเข้ามายัง แต่การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลาต่างมีอัตราเร็วและใช้ระยะเวลาที่ไม่เท่ากัน การพยายามอธิบายการเกิดขึ้นของโลกาภิวัตน์มีทั้งจากกลุ่มโลกาภิวัตน์นิยมและกลุ่มผู้สงสัย การเปลี่ยนแปลงของลัทธมโลกในยุคโลกาภิวัตน์ มีทั้งแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับการดำรงอยู่ของความหลากหลายในโลกใบหน้า ส่วนท้องถิ่นนิยมเป็นปรากฏการณ์ทางลัทธมที่ทำให้สามารถทำความเข้าใจความหลากหลายทางลัทธมและวัฒนธรรมที่ดำรงอยู่บนโลกใบหน้าได้เป็นอย่างดี การพบกันระหว่างโลกาภิวัตน์กับความเป็นท้องถิ่นนั้นเกิดขึ้นมาอย่างต่อเนื่องในช่วงเวลาที่ผ่านมาโดยอยู่ในลักษณะของการปรับตัวเพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันได้

12. การครอบครองและการพัฒนาอาชีวะนิวเคลียร์ และประเด็นเกี่ยวกับการก่อการร้ายลากล เป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับลัทธิภาพโลกโดยตรง สถานการณ์ทางด้านเศรษฐกิจ มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางเศรษฐกิจในระดับภูมิภาค เนื่องจากการณ์ของสหภาพโซเวียตที่มีความลึบเนื่องกับวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในสหภาพโซเวียต จนกระทั่งการออกกฎหมายของสหภาพโซเวียตของอังกฤษ ในด้านความเหลื่อมล้ำเศรษฐกิจก็ยังคงเป็นประเด็นที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง สถานะของกลุ่มชาติพันธุ์ มีความล้มเหลวในการดำเนินนโยบายทางการเมืองของรัฐชาติที่มีความแตกต่างกันออกไป ส่วนประเด็นเกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศนั้น ก็มีความล้มเหลวในการดำเนินนโยบายของรัฐบาล เช่นกัน

13. การพัฒนาเทคโนโลยีทางด้านการเกษตรเป็นการพัฒนาที่เกิดขึ้นเพื่อการก้าวผ่านข้อจำกัดในด้านสภาพแวดล้อมและการเพิ่มขึ้นของความต้องการในการบริโภค การให้การบริการทางการแพทย์ในปัจจุบันอยู่ในลักษณะของการผสมผสานกันระหว่างการแพทย์กระแลหลักกับการแพทย์ทางเลือก เทคโนโลยีด้านสารสนเทศและการลือสารเป็นเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาสืบเนื่องมาจากในห้วงเวลาในอดีต โดยมีการพัฒนาประสิทธิภาพการใช้งานและเพิ่มทางเลือกในการใช้งานให้มีความหลากหลายมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

14. จริยศาสตร์หรือปรัชญาคือลัทธิธรรมเป็นการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องคุณค่าของการกระทำของมนุษย์ว่า ลิ่งได้ ลิ่งได้ช้า ลิ่งได้ถูก ลิ่งได้ผิด จริยศาสตร์จะมีวัฒนาการของการรับรู้ทางจริยธรรมที่มีการพัฒนาเป็นลำดับ

15. โครงสร้างสมองที่ควบคุมระบบการคิด คือ สมองใหญ่ แบ่งเป็น 2 ซีก ทำงานประสานกัน ขณะที่ภาษาที่มนุษย์ใช้ลือแสดงออกทางความคิดมี 4 ด้าน ประกอบด้วย การพูดนา การบรรยาย การอธิบาย และการช่วยให้เขื่อ และปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ชาวรีกโบราณพัฒนาความรู้ด้านการใช้เหตุผลอย่างเป็นระบบ เป็นรากฐานของการคิดในโลกตะวันตก และการใช้เหตุผลของนักคิดอินเดียโบราณที่เป็นฐานความคิดในโลกตะวันออกมีลักษณะเป็นความสามารถเฉพาะตัวที่มีการพัฒนาเป็นระบบ คือ ทฤษฎีความรู้ของลัทธินิยม

16. การใช้เหตุผลในอารยธรรมโลกมีทั้งการใช้เหตุผลแบบนิรนัย การใช้เหตุผลแบบอุปนัย และการใช้เหตุผลแบบวิทยาศาสตร์ นอกจากนี้สาเหตุของข้อกพร่องในการใช้เหตุผลมาจาก 3 สาเหตุ ได้แก่ การใช้ภาษาไม่รัดกุมในการอ้าง เหตุผลเป็นการ นำคำย้อมลี คำกำกับ และคำความหมายหลายนัยมาใช้ในการอ้างเหตุผล ส่วนสาเหตุของเนื้อหาบกพร่องเป็นลิ่งที่เกิดขึ้นในการใช้เหตุผลแบบอุปนัย

วัตถุประสงค์

1. อธิบายการเข้าสู่สมัยจักรวรรดินิยมได้
2. อธิบายปัจจัยและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการล่าอาณา尼คมของชาติมหาอำนาจจุโรปในคริสต์ศตวรรษที่ 18-19 ได้
3. วิเคราะห์ผลกระทบจากการขยายจักรวรรดินิยมที่มีผลต่อโลกได้
4. วิเคราะห์สาเหตุ สถานการณ์ของสังคม และการดำเนินการหลังยุติสิ่งความโลกลครั้งที่ 1 ได้
5. วิเคราะห์สถานการณ์ของสังคม และการดำเนินการหลังยุติสิ่งความโลกลครั้งที่ 2 ได้
6. อธิบายผล และผลกระทบจากสังคมโลกทั้งสองได้
7. อธิบายบทบาททางการเมืองของชาติมหาอำนาจและกลุ่มประเทศโลกที่สามได้
8. อธิบายเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในทวีปต่าง ๆ ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 20 ได้
9. อธิบายการรวมกลุ่มทางการเมือง เศรษฐกิจ และลัทธิการเมืองของนานาชาติในปลายคริสต์ศตวรรษที่ 20 ได้
10. อธิบายและเข้าใจบริบทของโลกวิถี แนวคิดเกี่ยวกับโลกวิถี ท้องถิ่นนิยม และกระบวนการปรับตัวในกระแสโลกวิถีได้
11. อธิบายและเข้าใจปัจจัยที่ก่อให้เกิดสถานการณ์ต่างๆ ของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 ที่เกี่ยวข้องกับบริบททางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมได้

12. อธิบายและเข้าใจปัจจัยที่ก่อให้เกิดการพัฒนาเทคโนโลยีในบริบทร่วมสมัยที่เกี่ยวข้องกับด้านการเกษตร การแพทย์ และการติดต่อสื่อสารได้
13. อธิบายจริยศาสตร์ในอารยธรรมโลกได้
14. อธิบายพลังความคิดในอารยธรรมโลกได้
15. อธิบายการใช้เหตุผลในการอภิปรายโลกได้

กิจกรรมเสริม

1. ประเมินผลก่อนการสอนเสริม
2. อธิบายเริ่มนิเวศทางสาระประกอบเอกสารโดยทัศน์
3. เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามปัญหา
4. ประเมินผลหลังการสอนเสริม

สื่อการสอนเสริม

1. แบบประเมินผลก่อนและหลังการสอนเสริม
2. ชุดวิชาอารยธรรมมนุษย์
3. เอกสารโดยทัศน์ประกอบชุดวิชาอารยธรรมมนุษย์

การประเมินผล

1. สังเกตปฏิกิริยาของนักศึกษา
2. ดูผลการตอบคำถามของนักศึกษา
3. ดูผลและเปรียบเทียบการทำแบบประเมินผลก่อนและหลังการสอนเสริม
4. ประเมินผลความคิดเห็นของนักศึกษา
5. ประเมินผลการสอนเสริมด้วยตนเองจากแนวทางและรูปแบบที่กำหนดให้

แบบประเมินผลตนเองของนักศึกษา ก่อนการสอนเสริม

ครั้งที่ 3

ชุดวิชา อารยธรรมมนุษย์ หน่วยที่ 11 – 15

1. ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการแสวงหาอาณานิคมในคริสต์ศตวรรษที่ 18 – 19 คือข้อใด
  - ก. ความต้องการแรงงาน
  - ข. ความต้องการขยายแหล่งที่อยู่อาศัย
  - ค. ความต้องการรายพลเมือง
  - ง. ความต้องการวัสดุดีบเพื่อป้อนโรงงาน

2. ความคิดเรื่องใดที่ทำให้มีชันนาเรียทำงานเผยแพร่คำสอนอย่างจริงจังและอุทิศตนช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ให้มีสุภาพชีวิตที่ดีขึ้น
  - ก. ลัทธิพานิชย์นิยม
  - ข. ภาระของคนผิวขาว
  - ค. ลัทธิเสรีนิยม
  - ง. ลัทธิจักรวรรดินิยม

3. ปัจจัยข้อใดที่ทำให้ชาติต่างๆ ในยุโรปตระหนักรถึงความสำคัญของการแสวงหาอาณานิคมเพิ่มขึ้นในปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19
  - ก. จักรพรรดินโปเลียนแฟลส์คราม
  - ข. พระเจ้าเลโอดอร์ที่ 2 ทรงประกาศตั้งรัฐอิสระบุลูคองโก
  - ค. การล้มการประชุมนานาชาติที่เบอร์ลิน
  - ง. ความตระหนักในเกียรติภูมิของเชื้อชาติดิน

4. ช่องแคบมะละกา มีความสำคัญต่อการเดินเรือของอังกฤษ เพราะอังกฤษต้องการติดต่อค้าขายกับชาติใด
  - ก. พิลิปปินส์
  - ข. จีน
  - ค. เวียดนาม
  - ง. อินโดนีเซีย

5. เหตุใดการรวมกลุ่มเป็นพันธมิตรทางการเมืองจึงนำไปสู่การเกิดสงครามโลกครั้งที่ 1
  - ก. แต่ละกลุ่มต่างสนับสนุนฝ่ายตนให้ทำสงคราม
  - ข. แต่ละฝ่ายต่างแล้วหารผลประโยชน์จนขัดแย้งกัน
  - ค. การรวมกลุ่มเป็นพันธมิตรทำให้เกิดความต้องการผลประโยชน์
  - ง. การรวมกลุ่มเป็นพันธมิตรทำให้เกิดความต้องการทำสงคราม

6. ผลกระทบโลกครั้งที่ 1 ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อรัฐชาติเป็นอย่างมากในด้านใด
- ชาติต่างๆ เปลี่ยนแปลงผู้นำประเทศ
  - เกิดการอพยพเคลื่อนย้ายของพลเมือง
  - ชาติต่างๆ ได้ดินแดนของตนคืนมา
  - การเปลี่ยนแปลงพร้อมเดนประเทศไทยต่างๆ
7. สนธิสัญญาแวร์ชายล์ มีล้วนผลักดันให้เกิดผลกระทบโลกครั้งที่ 2 อย่างไร
- สนธิสัญญาแวร์ชายล์อีกประโยชน์ให้แก่ผู้ที่แพ้สงคราม
  - เยอรมันถือว่าเป็นสนธิสัญญาที่ไม่เป็นธรรม
  - ผลของสนธิสัญญาล่งผลโดยตรงทางเศรษฐกิจกับประเทศไทยผู้แพ้
  - มีเพียงไม่กี่ประเทศที่ได้รับผลประโยชน์จากสนธิสัญญา
8. อาชูธที่ถูกนำมาใช้ในสงครามโลกครั้งที่ 2 และมีผลทำให้สงครามโลกยุติลงอย่างรวดเร็วคืออะไร
- ชีวภาพ
  - ระเบิดปรมาณู
  - กัมตรังสี
  - การเจรา
9. สงครามเย็น (Cold War) ที่เกิดขึ้นภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นผลกระทบใดในข้อใด
- สงครามระหว่างสหภาพโซเวียตและสหภาพโซเวียต
  - ลัทธิชาตินิยมที่ค่อนข้างรุนแรงขึ้นหลายแห่ง
  - ความขัดแย้งเรื่องอุดมการณ์ทางการเมืองของชาติมหาอำนาจ
  - สนธิสัญญาที่เกิดขึ้นภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2
10. เหตุใดสหภาพโซเวียตจึงขยายอิทธิพลไปทั่วโลกในช่วงครึ่งหลังคริสต์ศตวรรษที่ 20
- เศรษฐกิจของสหภาพโซเวียตอิทธิพลต่ำลงอย่างมาก
  - ต้องการดูแลประเทศที่อ่อนแอจากสงคราม
  - เพื่อสถาปัตยนาอิทธิพลของสหภาพโซเวียต
  - สหภาพโซเวียตต้องการทรัพยากรจากดินแดนอื่นๆ
11. การรวมกลุ่มประเทศโลกที่สาม มีเหตุผลสำคัญในเรื่องใด
- ป้องกันประเทศมหาอำนาจเข้าแทรกแซง
  - เพื่อกำลังจากชาติมหาอำนาจปกป้องกลุ่มของตน
  - ร่วมมือกันในการขยายบ탕ทباتในเวทีโลก
  - ใช้กำลังทหารเพื่อยืดดินแดนชาติอื่น

12. ผลกระทบตั้งประเทศอิสราเอลทำให้เกิดปัญหานิตะวันออกกลางเรื่องใด

- ก. ความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติและศาสนา
- ข. ประชาชนชาวอาหรับเพิ่มจำนวนมากขึ้น
- ค. เกิดความขัดแย้งขั้นภายในชนชาติฯ
- ง. เกิดประเทศใหม่ที่มีกำลังทหารเข้มแข็งขึ้น

13. ข้อใดกล่าวถูกต้องที่สุดเกี่ยวกับโลกภูมิศาสตร์

- ก. การเปลี่ยนแปลงของภาคล้วนต่างๆ เป็นไปอย่างรวดเร็ว
- ข. การเปลี่ยนแปลงและความเชื่อมโยงระหว่างกันที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง
- ค. เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว
- ง. ความพยายามในการแสวงหาผลประโยชน์ของชาติมหาอำนาจ

14. ชาวโรเชียนในเมียนมาคือกลุ่มคนที่มีลักษณะสำคัญอย่างไร

- ก. กลุ่มชาวมุสลิมนิกายชูนนีห์
- ข. กลุ่มชาวคริสต์นิกายโรมันคาಥอริก
- ค. กลุ่มชาวพุทธนิกายมหายาน
- ง. ไม่มีข้อใดถูก

15. เทคโนโลยีในการปลูกพืชที่ในปัจจุบันกลายเป็นเทคโนโลยีที่เริ่มมีกระแสการต่อต้านอย่างมากในปัจจุบันคือข้อใด

- ก. การปลูกพืชโดยไม่ใช้ดิน
- ข. การตัดต่อพันธุกรรม
- ค. ปลูกพืชในเรือนกระจก
- ง. ไฮโดรponic

16. ข้อใดจัดเป็นเทคโนโลยีทางการแพทย์แบบทางเลือก

- ก. การผ่าตัดส่องกล้อง
- ข. การใช้กล้องแคปซูลเป็นการตรวจหาอาการ
- ค. การฝังเข็มบริเวณอวัยวะต่างๆ
- ง. ตรวจวินิจฉัยโรคด้วยคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า

17. จริยศาสตร์มีชื่อเรียกอย่างหนึ่งว่าอะไร

- ก. ปรัชญาศีลธรรม
- ข. ปรัชญาจิตวิทยา
- ค. ปรัชญาศาสนา
- ง. ปรัชญาชีวิต

18. การรับรู้ทางจริยธรรมของมนุษย์เริ่มเกิดขึ้นเมื่อไร

- ก. เกิดมนุษย์พร้อมด้วยมโนธรรมในจิตใจ
- ข. เมื่อเริ่มมีระบบกษัตริย์และกฎหมายเกิดขึ้น
- ค. เกิดศาสดาหรือเจ้าลัทธิขึ้นในสังคมมนุษย์
- ง. เมื่อมีการกำหนด Jarvis ขึ้นเป็นกฎเกณฑ์ของหมู่คณะ

19. การรับรู้ด้านอารมณ์ การใช้ความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์เกิดจากการทำงานของสมองล่วงไปได้

- ก. กำนัลสมอง
- ข. กำนัลสมองให้ญี่
- ค. สมองซีกซ้าย
- ง. สมองซีกขวา

20. การใช้ภาษาเป็นลีอื่นในการแสดงออกทางความคิดของมนุษย์มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับวิธีการใช้เหตุผล

ในรูปแบบใด

- ก. การอธิบาย
- ข. การบรรยาย
- ค. การพูดคุย
- ง. การบอกเล่า

หน่วยที่ 11

ตอนที่ 11.1 การเข้าสู่สมัยจักรวรรดินิยม

ໂສຕທັນ # 11.1.1 ການລ່າອານານິຄມໃນຊ່ວງຄຣີສຕໍກຕະວຽກທີ 15 – 17

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการล่าอาณา尼คม ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 15 – 17 ได้แก่

1. การสำรวจทางทะเล
  2. การขยายตัวของระบบเศรษฐกิจแบบการค้า
  3. ความต้องการทรัพยากรในการเป็นปัจจัยการผลิต และการแลกเปลี่ยน
  4. ความต้องการในการเผยแพร่ศาสนา

ໂສຕທັນ # 11.1.2 ດິນແດນອາພານີຄມໃນຂ່ວງຄຣິສຕໍກຕະວຽບທີ 15 – 17

ดินแดนที่โปรตุเกสเข้าไปครอบครอง ได้แก่

- ทวีปอเมริกา
  - ทวีปแอฟริกา
  - ทวีปเอเชีย

ดินแดนที่สเปนเข้าไปครอบครอง ได้แก่

- ทวีปอเมริกา
  - ทวีปแอเชีย

ตอนที่ 11.2 ชาติมหาอำนาจกับอาณานิคมใหม่

โสตทัศน์ # 11.2.1 บริบทของยุโรป และปัจจัยที่ก่อให้เกิดการแสวงหาอาณานิคมในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 18 – 19

บริบทภายในของยุโรป แบ่งออกได้ดังนี้

1. พัฒนาการด้านเศรษฐกิจและการค้าในยุโรป
2. แนวคิดเรื่องผลประโยชน์และเกียรติภูมิของชาติ

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการแสวงหาอาณานิคม ได้แก่

1. ความต้องการวัตถุดิบเพื่อป้อนโรงงาน
2. ความต้องการตลาดลินค้าในต่างแดน
3. ความต้องการอาหารของชาวยุโรป
4. การพัฒนาเทคโนโลยีและการคมนาคมลื่นล้น

โสตทัศน์ # 11.2.2 ชาติมหาอำนาจยุโรปในคริสต์ศตวรรษที่ 18

ชาติยุโรปที่เป็นชาติมหาอำนาจในคริสต์ศตวรรษที่ 18 ได้แก่

- อังกฤษ
- ฝรั่งเศส
- ปรัสเซีย
- รัสเซีย

โสตทัศน์ # 11.2.3 ดินแดนอาณานิคมในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 18 – 19

ดินแดนอาณานิคมในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 18 – 19

1. อาณานิคมในทวีปอเมริกา

- อเมริกาเหนือ
- อเมริกาใต้

2. อาณานิคมในทวีปแอฟริกา

- เอเชียใต้
- เอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- เอเชียตะวันออก

3. อาณานิคมในทวีปแอฟริกา

ໂສຕທັນ # 11.3 ຜລກະທບຈາກການຍໍາຍຈັກວຽດນິຍມແບບໃໝ່

ผลกระทบจากการขยายจักรวรรดินิยมแบบใหม่

1. ด้านการเมืองการปกครอง

- ชาวดะวันตกล้ายเป็นผู้ปักครองที่มีอำนาจและอภิสิทธิ์เหนือชาวอาณาจักร

2. ด้านเศรษฐกิจ

- ชาติจักรวรรดินิยมร้าย แต่ชาวพื้นเมืองกลับยกจน

3. ด้านสังคมและวัฒนธรรม

- ชาวนานิคมมีฐานะทางสังคมด้วยกว่าชาติวันตกในดินแดนของตนเอง

หน่วยที่ 12
สังคมโลก : บทเรียนสำหรับมนุษยชาติ

ตอนที่ 12.1 สังคมโลกครั้งที่ 1

โสดหัศน์ # 12.1.1 สาเหตุของสังคมโลกครั้งที่ 1

สาเหตุของสังคมโลกครั้งที่ 1 (ค.ศ. 1914 – 1919) เนื่องจากสาเหตุสำคัญหลายประการ ดังนี้

1. ลักษณะการรัฐนิยม การปฏิวัติอุดมสังคม

- ต้องการวัตถุดิบ
- ต้องการตลาด

2. ลักษณะนิยม

- ความรู้สึกเรื่องชาตินิยมตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 19 – 20

3. การแข่งขันทางด้านกำลังทหารและอาวุธ ของบรรดาชาติมหาอำนาจในยุโรปได้นำไปสู่การเพิ่ม กำลังทหารและอาวุธ

4. การรวมกลุ่มเป็นพันธมิตร เนื่องจากแต่ละชาติรู้สึกไม่ปลอดภัยที่จะอยู่อย่างโดดเดี่ยว

- ฝ่ายไตรพันธมิตร
- ฝ่ายไตรภาคี

5. นานาเหตุของสังคมโลกครั้งที่ 1

- การลอบปลงพระชนม์มกุฎราชกุมารแห่งออสเตรีย

ໂສຕທັນ # 12.1.2 ສານການຄ່າສົງຄວາມໂລກຄົງທີ 1

ສານການຄ່າສົງຄວາມໂລກຄົງທີ 1

1. ປະເທດທີ່ຮ່ວມສົງຄວາມບແບ່ງອອກເປັນ

- ຝ່າຍມາຫາອໍານາຈກລາງ ເຢອຣມນີແລະອອລເຕຣີຍ-ອັງການ
- ຝ່າຍລັ້ມພັນຮົມຕົກ ອັງການ ຜຣິ່ງເຄລ ຮັສເຊື້ອ ສຫຮູ້ອົມເມົດຕະການແລະປະເທດຕ່າງໆ ກວ່າ 40 ປະເທດ

2. ຮູບແບບຂອງສົງຄວາມ ມີລັກຂະນະ “ສົງຄວາມສະນາມເພລາະ”

3. ກາຮສູ້ຮັບ ບແບ່ງອອກເປັນ 2 ຊ່ວງ

- 3.1 ກາຮສູ້ຮັບຮ່ວ່າງ ດ.ສ. 1914 – 1916 ບແບ່ງກາຮສູ້ຮັບທາງດ້ານຕະວັນຕົກ ແລະກາຮຮັບ
ດ້ານຕະວັນອອກ
- 3.2 ກາຮສູ້ຮັບຮ່ວ່າງ ດ.ສ. 1917 – ດ.ສ. 1918

4. ສົງຄວາມລື້ນສຸດໃນ ດ.ສ. 1919

ໂສຕທັນ # 12.1.3 ກາຮດໍາເນີນກາຍຫລັງຢູ່ຕິສົງຄວາມ

ກາຮດໍາເນີນກາຍຫລັງຢູ່ຕິສົງຄວາມ

- ພລຂອງກາຍຫລັງຢູ່ຕິສົງຄວາມໂລກຄົງທີ 1 ຝ່າຍມາຫາອໍານາຈກລາງເປັນຝ່າຍແພ້
- ຝ່າຍແພ້ຕ້ອງກາຍຫລັງຢູ່ຕິສົງຄວາມໂລກຄົງທີ 1 ທີ່ມີຄວາມຮັບຮັດກຳມົດຕະການ
ເປັນຕົ້ນ ທີ່ຈະເປັນລັບຢູ່ຕິສົງຄວາມທີ່ໄມ່ເປັນອົດຮຽມ
- ອົງຄົກຮັນນິບາຕ່າດີ

ตอนที่ 12.2 สมรรถนะโลกครั้งที่ 2

โสดหัตถ์ # 12.2.1 สาเหตุที่นำไปสู่สมรรถนะโลกครั้งที่ 2

สาเหตุที่นำไปสู่สมรรถนะโลกครั้งที่ 2

1. สาเหตุก่อนปี 1933

- 1.1 ความไม่พอใจของฝ่ายแพ้ในสมรรถนะโลกครั้งที่ 1
- 1.2 ภาระเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก เมื่อปี 1929
- 1.3 นโยบายสร้างชาติภายในได้ระบบอนเด็จการอิตาลี เยอรมนี และญี่ปุ่น

2. สาเหตุภายในปี 1933

- 2.1 ความล้มเหลวขององค์การลั่นนิบานชาติในการสร้างความลัมพันธ์ระหว่างนานาชาติ
- 2.2 การเติบโตของลัทธิทหารนิยม
- 2.3 ท่าทีของประเทศผู้ก่อสมรรถนะ ได้แก่ เยอรมนี อิตาลี และญี่ปุ่น

โสดหัตถ์ # 12.2.2 สถานการณ์ของสมรรถนะโลกครั้งที่ 2

สถานการณ์ของสมรรถนะโลกครั้งที่ 2

1. ประเทศต่างๆ ได้แบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย ได้แก่

- ฝ่ายอักษะ ประกอบด้วย เยอรมนี อิตาลี และญี่ปุ่นเป็นประเทศผู้นำ
- ฝ่ายลัมพันธมิตร ประกอบด้วย อังกฤษ ฝรั่งเศส และรัสเซียเป็นประเทศผู้นำ

2. สมรรถนะได้ขยายครอบคลุมไปทั่วโลก ทั้งในทวีปยุโรป เอเชีย และในมหาสมุทรแปซิฟิก

3. สถานการณ์แบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ

- 3.1 ระยะแรก ค.ศ. 1939 – 1942
- 3.2 ระยะที่สอง ระหว่าง ค.ศ. 1943 – 1945

4. สมรรถนะลินสุดลง ค.ศ. 1945 ฝ่ายลัมพันธมิตรเป็นฝ่ายชนะ

ໂສຕ້າຄົນ # 12.2.3 ການດໍາເນີນການຫລັງຍຸດສິສະຈະມາໂລກຄົງທີ່ 2

ການດໍາເນີນການຫລັງຍຸດສິສະຈະມາໂລກຄົງທີ່ 2

1. ການດໍາເນີນການກັບປະເທດຜູ້ແພ່ສິສະຈະມາ
2. ການເພີ່ມບ່າທອກຄົກສະໜາກາຕີ (United Nations ທີ່ອີ່ງ UN)
  - ກາຣະຈັບກຣີຟິພາທ
  - ກາຣລົດກໍາລັງອາວຸຊ
  - ກາຣລ່ົງເລີຣິມຄວາມຮ່ວມມືອະຫວ່າງນານາໝາດໃນການພັດທະນາເຄຣະຊູກິຈແລະລັ້ງຄມ

ໂສຕ້າຄົນ # 12.3 ຜລແລະຜລກະທບຈາກສິສະຈະມາໂລກ

ຜລແລະຜລກະທບຈາກສິສະຈະມາໂລກ

- ເລີຍໜີວິຕ ທຣັພີ່ລິນ ສູງເລີຍທຣັພາກຮຽມໝາດີ ຜູ້ຄນລົມຕາຍ ບາດເຈັບຈຳນວນມາກ
- ພລິດອາວຸຊໃໝ່ໆ ໃນການສິສະຈະມາໂລກຄົງທີ່ 1 ໂດຍເພັະມີການນໍາຮະບີດປຽມານຸມາໃໝ່ໃນສິສະຈະມາໂລກ
ຄົງທີ່ 2
- ທລັງສິສະຈະມາໂລກຄົງທີ່ 1 ຕັ້ງອົງຄົກສັນນິບາດໝາດີ ໃນຂ່າງທີ່ 2 ມີການຕັ້ງ
ອົງຄົກສະໜາກາຕີ

หน่วยที่ 13
โลกในคริสต์ศตวรรษที่ 20

โสดทัศน์ # 13.1 สถานการณ์หลังสงครามโลกครั้งที่ 2

สถานการณ์หลังสงครามโลกครั้งที่ 2

- สหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียตซึ่งเป็นประเทศมหาอำนาจหลังสงครามได้ขยายอิทธิพลทางการเมือง และเศรษฐกิจไปยังภูมิภาคต่างๆ ของโลก เนื่องจากมีความขัดแย้งด้านอุดมการณ์ทางการเมือง
- มีการเคลื่อนไหวในประเทศที่กำลังพัฒนาเพื่อร่วมกลุ่มเป็นประเทศโลกที่สามที่พยายามดำเนินการตามนโยบายความเป็นกลาง เรียกว่า กลุ่มประเทศไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด
- เกิดองค์กรระหว่างประเทศหลายองค์กรที่สนับสนุนความร่วมมือ และพัฒนากิจกรรมต่างๆ เพื่อประโยชน์ของมวลมนุษยชาติ

โสดทัศน์ # 13.2 เหตุการณ์สำคัญในคริสต์ศตวรรษที่ 20

เหตุการณ์สำคัญในคริสต์ศตวรรษที่ 20

- เหตุการณ์สำคัญในทวีปยุโรป ได้แก่ การล้มลุกของสหภาพโซเวียต และการล้อมบอสเนีย
- เหตุการณ์สำคัญในทวีปเอเชีย ได้แก่ การเปลี่ยนการปกครองเป็นคอมมิวนิสต์ของจีน การตั้งประเทศอิสราเอล และการปฏิวัติอิสลามในอิหร่าน
- เหตุการณ์สำคัญในทวีปแอฟริกา ได้แก่ การเรียกร้องเอกราชของชาด การเรียกร้องเอกราชในอังโกลา
- เหตุการณ์สำคัญในทวีปอเมริกาใต้ เกิดการต่อต้านสหรัฐอเมริกา ได้แก่ ประเทศคิวบา ชิลี และอาเจนตินาแล้วทำการเปลี่ยนแปลงระบบการปกครองเป็นคอมมิวนิสต์หรือเผด็จการ

โสตทัศน์ # 13.3 การรวมกลุ่มทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมในปลายคริสต์ศตวรรษที่ 20

การรวมกลุ่มทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมในปลายคริสต์ศตวรรษที่ 20

- การรวมกลุ่มทางด้านการเมือง เพื่อเสริมสร้างอำนาจความมั่นคงและการต่อรองทางการเมือง ตามแนวทางและอุดมการณ์ที่ยึดถือ ได้แก่ สันนิบาตมุสลิมโลก องค์การสนธิสัญญาแอดแลนดิกเหนือ เป็นต้น
- การรวมกลุ่มทางด้านเศรษฐกิจ เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ และแสวงหาความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ได้แก่ องค์การประเทคโนโลยีน้ำมันเป็นลินค์ออก กลุ่มความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจแห่งเอเชียและแปซิฟิก เขตการค้าเสรีแห่งอเมริกาเหนือ
- การรวมกลุ่มทางลัทธิธรรม เพื่อแก้ปัญหา หรือพัฒนา และส่งเสริมความมั่นคงทางลัทธิ และวัฒนธรรม ได้แก่ องค์กรอนามัยโลก องค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ องค์การพุทธศาสนาสันกัลพันธ์แห่งโลก

หน่วยที่ 14
การยั่งยืนร่วมสมัย

ตอนที่ 14.1 โลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21

โดยทัศน์ # 14.1.1 โลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21

โลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21

โลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 เป็นปรากฏการณ์มีการสร้างความเชื่อมโยงกันในภาคล่างต่างๆ ของโลก เป็นผลมาจากการพัฒนาทางเทคโนโลยีของมนุษย์ที่เกิดขึ้นตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาที่สามารถย้อนกลับไปถึงการพัฒนาเทคโนโลยีของมนุษย์ในอดีต

แนวคิดเกี่ยวกับโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21

แบ่งกลุ่มแนวความคิดที่มีความแตกต่างกัน 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มแนวคิดของนักโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 และกลุ่มแนวคิดของผู้สังสัย

การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในยุคโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21

มีการเสนอแนวคิดออกเป็น 2 แนวทางที่สำคัญด้วยกัน

แนวทางแรก มองว่าโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 จะทำให้โลกใบเดียวเป็นสังคมที่มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวทั่วโลก

แนวทางที่สอง มองว่าการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในยุคนี้จะทำให้ความหลากหลายที่ดำรงอยู่ในสังคมโลกนี้ยังคงอยู่ต่อไป

โดยทัศน์ # 14.1.2 ห้องถีนนิยม และกระบวนการปรับตัวในกระแสโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21

ห้องถีนนิยม และกระบวนการปรับตัวในกระแสโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21

ห้องถีนนิยม เป็นกระบวนการของการแสดงออกถึงความเป็นตัวตนของผู้คนกลุ่มต่างๆ ต้องการแสดงให้เห็นถึงการมีตัวตนอยู่ในปริมาณthalได้ปริมาณthalหนึ่ง

กระบวนการปรับตัว เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดจากการที่กระแสโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 สามารถยอมรับความเปลี่ยนแปลงของโลก

ตอนที่ 14.2 สถานการณ์โลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21

โสดทัศน์ # 14.2.1 สถานการณ์ด้านการเมือง

สถานการณ์ด้านการเมือง

ที่ทั่วโลกให้ความสนใจ คือ การครอบครองและการพัฒนาอาชูธนิวเคลียร์ และประเด็นเกี่ยวกับการก่อการร้าย สาภาน

โสดทัศน์ # 14.2.2 สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ

สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ

ที่ทั่วโลกให้ความสนใจ คือ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคในกรณีของสหภาพยุโรป ความล้มเหลวของเครือข่ายความร่วมมือ และความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ

โสดทัศน์ # 14.2.3 สถานการณ์ด้านสังคมและวัฒนธรรม

สถานการณ์ด้านสังคมและวัฒนธรรม

ที่ทั่วโลกให้ความสนใจ คือ ประเด็นเกี่ยวกับสถานะของกลุ่มชาติพันธุ์ และความหลากหลายทางเพศ

ตอนที่ 14.3 เทคโนโลยีร่วมสมัย

โสดทัศน์ # 14.3.1 เทคโนโลยีด้านการเกษตร

เทคโนโลยีด้านการเกษตร เช่น เทคโนโลยีการปลูกพืชในเรือนกระจก เทคโนโลยีด้านการใช้เคมีภัณฑ์ในการเพิ่มผลผลิต เทคโนโลยีด้านการตัดต่อพันธุกรรม และเทคโนโลยีการปลูกพืชโดยไม่ใช้ดิน

โสดทัศน์ # 14.3.2 เทคโนโลยีด้านการแพทย์

เทคโนโลยีด้านการแพทย์ มีทั้งการแพทย์กระแสหลักกับการแพทย์ทางเลือกโดยที่ปัจจุบันอยู่ในลักษณะของการผสมผสาน

โสดทัศน์ # 14.3.3 เทคโนโลยีด้านสารสนเทศและการสื่อสาร

เทคโนโลยีด้านสารสนเทศและการสื่อสาร เช่น เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ฯลฯ

หน่วยที่ 15
จริยศาสตร์ พลังความคิด และการใช้เหตุผลในการยธรรมโลก

ตอนที่ 15.1 จริยศาสตร์ในการยธรรมโลก

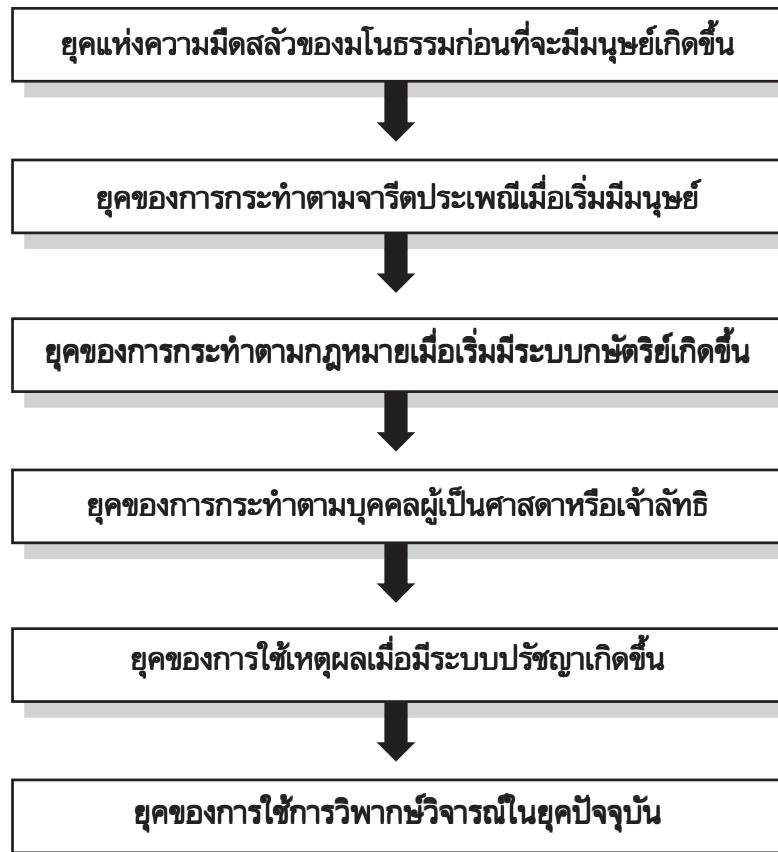
โสตทัศน์ # 15.1.1 ความหมาย และประโยชน์ของการศึกษาจริยศาสตร์

ปัญหาสำคัญ 4 ประการที่จริยศาสตร์พยาบยานที่จะหาคำตอบ ได้แก่

1. ปัญหาระบบการเมืองอยู่ของคุณค่า
2. ปัญหาระบบลิ่งที่ดีที่สุดที่มนุษย์สร้างให้ในชีวิต
3. ปัญหาระบบมาตรฐานการตัดสินความดีความชั่วของการกระทำของมนุษย์
4. ปัญหาระบบอภิปริยศาสตร์

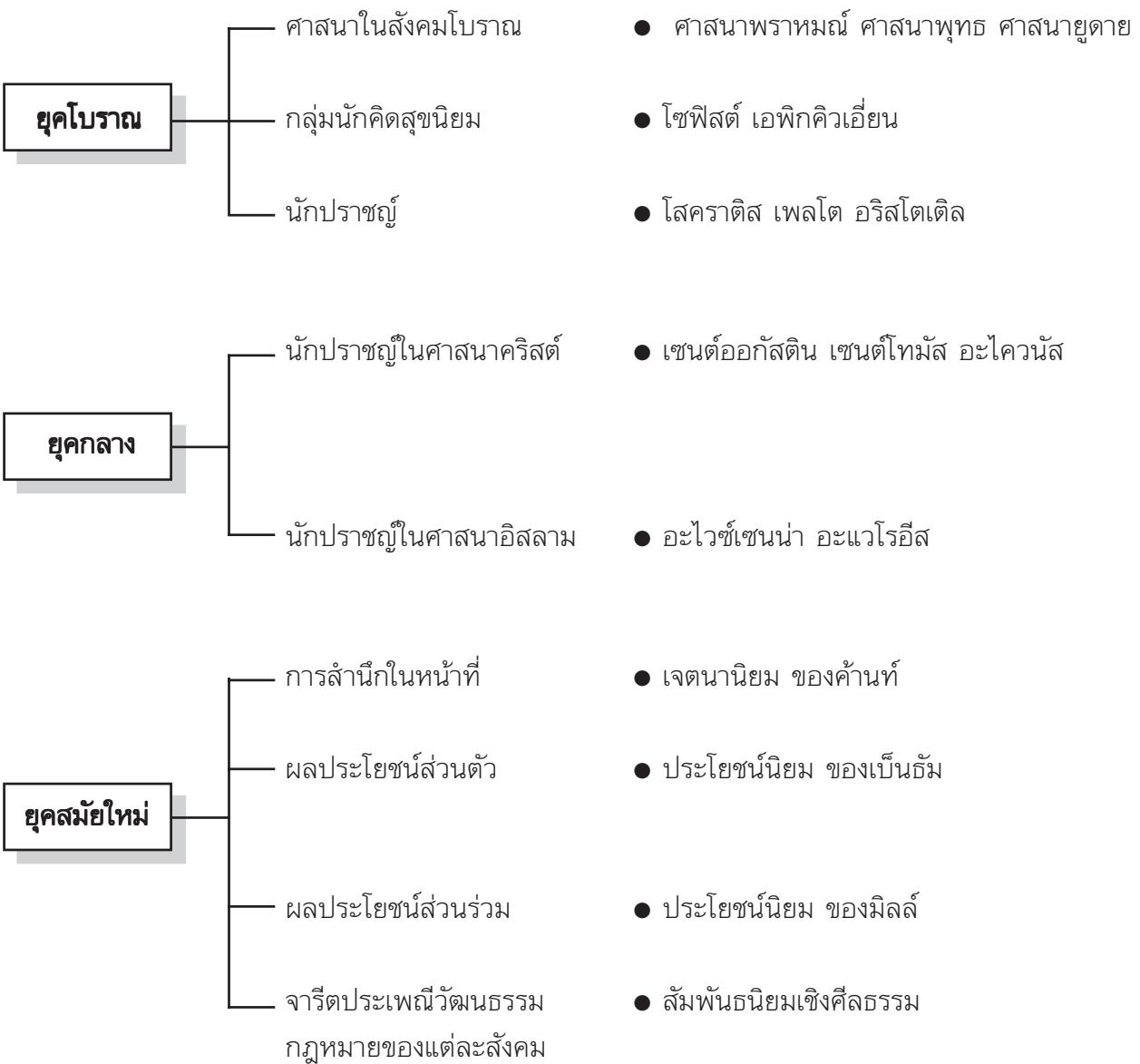
โสตทัศน์ # 15.1.2 วิวัฒนาการของการรับรู้ทางจริยธรรม

วิวัฒนาการของการรับรู้ทางจริยธรรม

ໂສທັກນີ # 15.1.2 ວິວັດນາກາຮອງປະຊາທິປະໄຕລ໌ຮຽມ

ວິວັດນາກາຮອງປະຊາທິປະໄຕລ໌ຮຽມ

ตอนที่ 15.2 พลังความคิดในการยั่งยืน

โสดทัศน์ # 15.2.1 ความสามารถในการคิดของมนุษย์

ความสามารถในการคิดของมนุษย์

สมองซึ่กซ้าย	หน้าที่ ความแตกต่าง	สมองซึ่งขวา
<ul style="list-style-type: none"> ทำหน้าที่วิเคราะห์ การคิดเป็นเหตุผล การรับรู้เชิงภาษา 	<p>เวลาอ่านหนังสือ เวลาทำงาน</p>	<ul style="list-style-type: none"> ควบคุมอารมณ์ การจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์
<ul style="list-style-type: none"> การคิดเป็นเหตุเป็นผล และเป็นขั้นตอน ทำความเข้าใจ และจดจำ รับข้อมูลที่ล่วงอยู่ และรับเป็นขั้นตอน เรียงตามลำดับ รับข้อมูลที่ละช้า 		<ul style="list-style-type: none"> การคิดไม่เป็นขั้นตอน การทำความเข้าใจ และจดจำ การรับข้อมูลที่ละเอียดมากๆ ใน 1 ครั้ง การรับข้อมูลอย่างรวดเร็ว
<ul style="list-style-type: none"> ความสามารถในการคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล ความสามารถในการคำนวณ ความสามารถในการวิเคราะห์ 		<ul style="list-style-type: none"> ความสามารถในการวางแผน ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการมองการไกล

ที่มา: <http://www.oknation.net> สีบคันเมื่อ 8 พฤษภาคม 2559

ໂສຕທັນ # 15.2.2 ການໃໝ່ພາສາເປັນລື່ອໃນການແສດງອອກທາງຄວາມຄົດ

ການເສັນອຄວາມຄົດ	ວັດຖຸປະສົງ	ລັກຜະການໃໝ່ພາສາ
ພຣຣາ	ເພື່ອແສດງອາຮມນີ້ແລະຄວາມຮູ້ລຶກໃຫ້ຜູ້ພັງ/ ຜູ້ອ່ານມີອາຮມນີ້ຄວາມຮູ້ລຶກຄລ້ອຍຕາມເນື້ອເຮື່ອ ¹ ທີ່ນໍາເສັນອ	<ul style="list-style-type: none"> ● ເນັ້ນການໃໝ່ຄຳທີ່ເຮົາອາຮມນີ້ ● ເນັ້ນຄວາມຮູ້ລຶກເປັນລຳຄັ້ງ
ບຣຣາຍ	ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ພັງ/ຜູ້ອ່ານ ເກີດ “ມໂນກາພ” ແລະນີ້ “ຄວາມຮູ້” ເກີດກັບເຮື່ອງ (ຫວີ່ວລິ່ງ) ທີ່ນໍາເສັນອ ຕາມສປາພ “ຂ້ອເທົ່າຈົງ” ທີ່ປ່ຽນແປງ	<ul style="list-style-type: none"> ● ເປັນການ “ເລ່າ” ເຮື່ອງທີ່ເກີດຂຶ້ນ ຕາມ ຄວາມເປັນຈິງ ເພື່ອໃຫ້ຮ້າຍລະເວີ່ມດ ຂອງເຮື່ອງໄດ້ອ່າຍ່າງແຈ່ງແຈ້ງ ● ໃ້າວ່າຄຳທີ່ສາມາຄະບຸຈົງ/ເທົ່າໄດ້ເປັນລຳຄັ້ງ ● ສ່ວນໃໝ່ເປັນການຕອບຄຳຄາມໃນລັກຜະ “ອ່າຍ່າງໄວ”
ອອິນາຍ	ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ພັງ/ຜູ້ອ່ານ ເກີດ “ຄວາມເຂົ້າໃຈ” ເກີດກັບຮະບບ ພຣີ່ຄວາມສັນພັນນີ້ຂອງເຮື່ອງ (ຫວີ່ວລິ່ງ) ທີ່ນໍາເສັນອ ນອກເຫັນເພີ່ມໃໝ່ໃຫ້ຮູ້ “ຂ້ອເທົ່າຈົງ” ເທົ່າທີ່ປ່ຽນແປງ	<ul style="list-style-type: none"> ● ເປັນການ “ອອິນາຍ” ເຮື່ອງທີ່ເກີດຂຶ້ນຕາມ ຄວາມເປັນຈິງ ໃນເຊີ່ງນາມອຮຣມ (Abstract) ● ເປັນການ “ວິເຄຣະໜີ” ຄວາມສັນພັນນີ້ ຂອງຂ້ອເທົ່າຈົງທີ່ປ່ຽນແປງ ● ສ່ວນໃໝ່ເປັນການຕອບຄຳຄາມໃນລັກຜະ “ທຳໄນ”
ໜານໃໝ່ເຊື່ອ	ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ພັງ/ຜູ້ອ່ານ ເກີດ “ຄວາມເຊື່ອຄື່ອແລະ ຍອມຮັບ” (ຄ້າກັບຕົນເອງເພື່ອກີ່ໃຫ້ເກີດ “ຄວາມມິນ໌ໃຈ”) ໃນເຮື່ອງ (ຫວີ່ວລິ່ງ) ທີ່ນໍາມາ ອ້າງແສດງ	<ul style="list-style-type: none"> ● ເປັນການອ້າງຂ້ອຄວາມໜຶ່ງເພື່ອຢືນຢັນ/ ສັນບລຸ່ມ ຄວາມຄຸກຕ້ອງຂອງອື່ນຂ້ອ ຄວາມໜຶ່ງ ● ມີການໃໝ່ພາສາທີ່ທີ່ເປັນຄຳເຮົາອາຮມນີ້ ແລະຄຳທີ່ເປັນຈິງເທົ່າພົມພລັນກັນ

ໂສຕທັນ # 15.2.3 ສູນຄວາມຄົດໃນໂລກຕະວັນຕກແລະຕະວັນອອກ

ສູນຄວາມຄົດໃນໂລກຕະວັນຕກ

ໝາວກົກໂບຮານປະສົບຄວາມລຳເຮົ່າໃນການສ້າງສມອາຍອຮຣມຂອງມນຸ່ງໝາຍ

ສູນຄວາມຄົດໃນໂລກຕະວັນອອກ

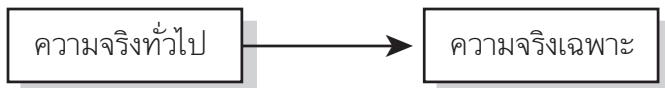
ໝາວອິນເດືອນໂບຮານເປັນນັກຄົດທີ່ສາມາຄັດແລະຄົດໃໝ່ເຫຼຸຜລ

ตอนที่ 15.3 การใช้เหตุผลในการยธรรมโลก

โสดหัศน์ # 15.3.1 การใช้เหตุผลแบบนิรนัย

ลักษณะสำคัญของการนิรนัย

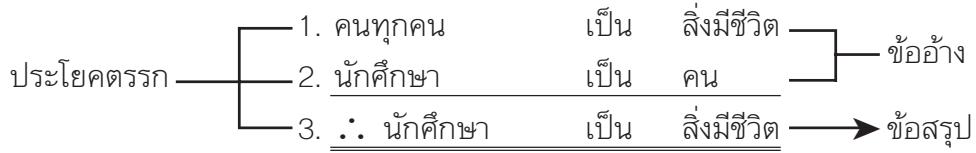
1. อ้างหลักฐานจากความรู้เดิม
2. อ้างจากหลักการใหญ่สู่ลิติ่งย่อย

3. ข้อสรุปที่ได้ชัดเจน แน่นอน ไม่เกินข้ออ้าง
4. ความนำเข้าถือเป็นอยู่กับข้ออ้างหรือหลักฐานทุกข้อเป็นจริงและเป็นการอ้างที่สมเหตุสมผล
5. มุ่งหาความสมเหตุสมผลไม่ใช่ความจริง—เท็จ

การอ้างเหตุผลแบบชั้ลลอจิสต์หรือรูปนิรนัย

โครงสร้างประกอบด้วย 3 ประโยคตறราก มี 3 เทอมแต่ละเทอมจะถูกใช้ 2 ครั้ง

เทอม   ได้แก่   คน ,   ลิงมีชีวิต ,   นักศึกษา
ข้อสรุป   สมเหตุสมผล

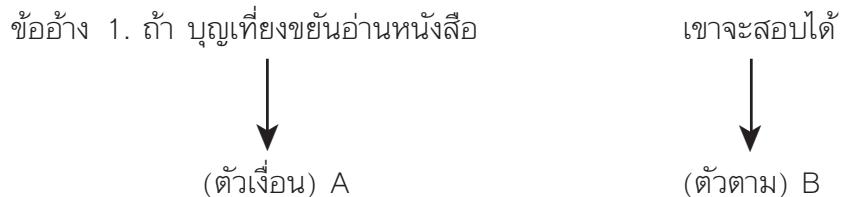
ใบตักค์ # 15.3.1 การใช้เหตุผลแบบนิรนัย (ต่อ)

การอ้างเหตุผลแบบเงื่อนไข

โครงสร้าง ประกอบด้วย ข้ออ้าง 2 ข้อ และข้อสรุป 1 ข้อ ข้ออ้างหนึ่งเป็นประโยชน์เงื่อนไข (ถ้า)
จะมี 2 ส่วน

1. ตัวเงื่อน
  - กำหนดเงื่อนไข (อยู่หลัง “ถ้า”)
2. ตัวตาม
  - เป็นลิ่งที่เกิดขึ้นตามเงื่อนไข

ตัวอย่าง

ข้ออ้าง 2. บุญเที่ยงขยันอ่านหนังสือ

ข้อสรุป ∴ บุญเที่ยงสอบได้

** ความสมเหตุสมผลของการอ้างเหตุผลแบบเงื่อนไข

มี 2 ลักษณะ

1. การยืนยันตัวเงื่อน เพื่อสรุปตัวตาม
2. การปฏิเสธตัวตามเพื่อปฏิเสธตัวเงื่อน

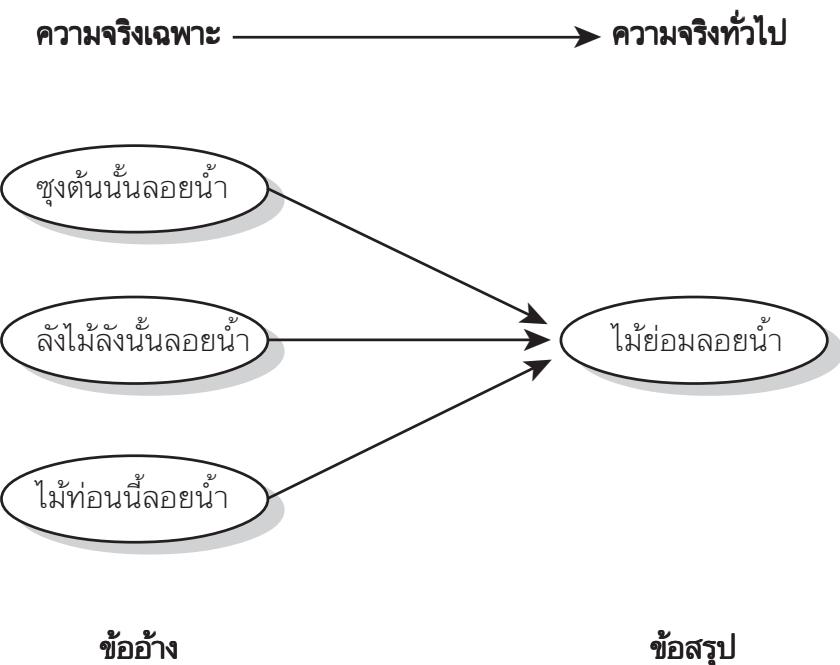
ໂສຕັກນົດ # 15.3.2 ການໃໝ່ເຫດຜລແບນອຸປນ້ຍ

ການໃໝ່ເຫດຜລແບນອຸປນ້ຍ

ໂລກສັນຍາໃໝ່ (ເຮີມຈາກຢຸດຝຶກຝຳ ປິ່ນພູຄືລົບ ປວິທະາການໃນ ຄຣີສຕໍຣີ ສຕວະລະຣະທີ 14 ເປັນດັ່ນມາ) ນິຍມໃຊ້ວິທີການໃໝ່ເຫດຜລແບນອຸປນ້ຍ ມາກກວ່າວິທີໃໝ່ເຫດຜລແບນນິරນ້ຍ

ລັກະນະຂອງການໃໝ່ເຫດຜລແບນອຸປນ້ຍ (Inductive Method)

1. ເປັນການແສວງຫາຄວາມຮູ້ທີ່ເກີດຈາກປະລົບກາຮົນ
2. ມຸ່ງແສວງຫາຂໍ້ສຽງທີ່ເປັນຄວາມຈິງທຳໄປ (Truth) ຈາກຄວາມຈິງເພາະ (Fact) ອັນເກີດຈາກປະລົບກາຮົນ

ใบหัดค้น # 15.3.1 การใช้เหตุผลแบบนิรนัย (ต่อ)

ข้อดีและข้อจำกัดของวิธีอุปนัย

ข้อดี	ข้อจำกัด
วิธีอุปนัยทำให้ได้ ความรู้ใหม่ เพราะเป็นการแล้วหาความจริงทั่วไป อันเป็นความรู้ใหม่	ข้อสรุปของวิธีอุปนัย เป็นข้อสรุปที่ ก้าวกระโดด จากความจริงเฉพาะไปยังความจริงทั่วไป ดังนั้นข้อสรุปที่ได้จึงยังไม่แน่นอน ตามด้วย

ความนำเข้าถือของวิธีอุปนัย

- ปริมาณของหลักฐาน (ความจริงเฉพาะ) ที่นำมาอ้างอิงมีมากยิ่งน่าเข้าถือมาก
- ความเป็นตัวแทนที่ดีของหลักฐาน ถ้าหลักฐานที่นำมาอ้างเป็นตัวแทนที่ดีของเรื่องที่สรุป ข้อสรุปคงนำเข้าถือได้มาก
- ความซับซ้อนของเรื่องที่สรุป ถ้าซับซ้อนน้อย ข้อสรุปคงนำเข้าถือได้มาก ถ้าซับซ้อนมากข้อสรุปคงนำเข้าถือได้น้อย

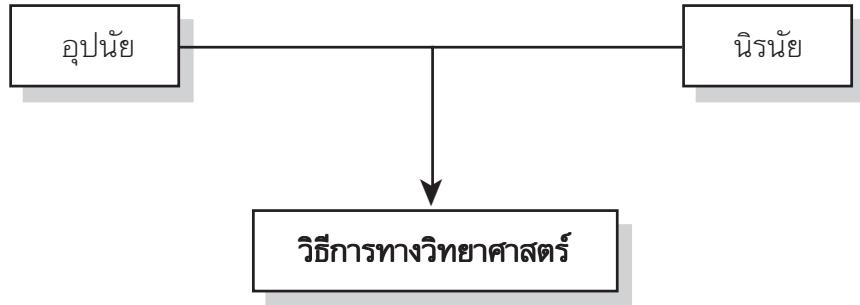
ความเข้าพื้นฐานของวิธีอุปนัย

- ธรรมชาติที่มีกฎเกณฑ์ที่แน่นอนตามด้วย เรียกว่า “กฎธรรมชาติ” (Natural Law)
- ทุกลิ่งที่เกิดขึ้นมีสาเหตุที่แน่นอนตามด้วย ความเชื่อนี้ เรียกว่า “กฎการเป็นสาเหตุ” (Principle of Causation)

ໂສຕທັນ # 15.3.3 ການໃໝ່ເຫດຸຜລແບບວິທະຍາຄາສດ໌

ວິທີການທາງວິທະຍາຄາສດ໌

ເນື່ອງຈາກທີ່ວິທີນິරນັຍ ແລະ ວິທີອຸປະນັຍຕ່າງມີຂໍອົດ ແລະ ຂໍຈຳກັດທີ່ສອງວິທີຈຶ່ງໄດ້ມີຜູ້ນໍາວິທີທີ່ສອງມາຮັມກັນເປັນວິທີ ແລ້ວທາງຄວາມຮູ້ແບບໃໝ່ ເຮັດວຽກວ່າ **ວິທີການທາງວິທະຍາຄາສດ໌** ອີຣ່ວ **ວິທະຍາຄາສດ໌** (The Scientific Method)

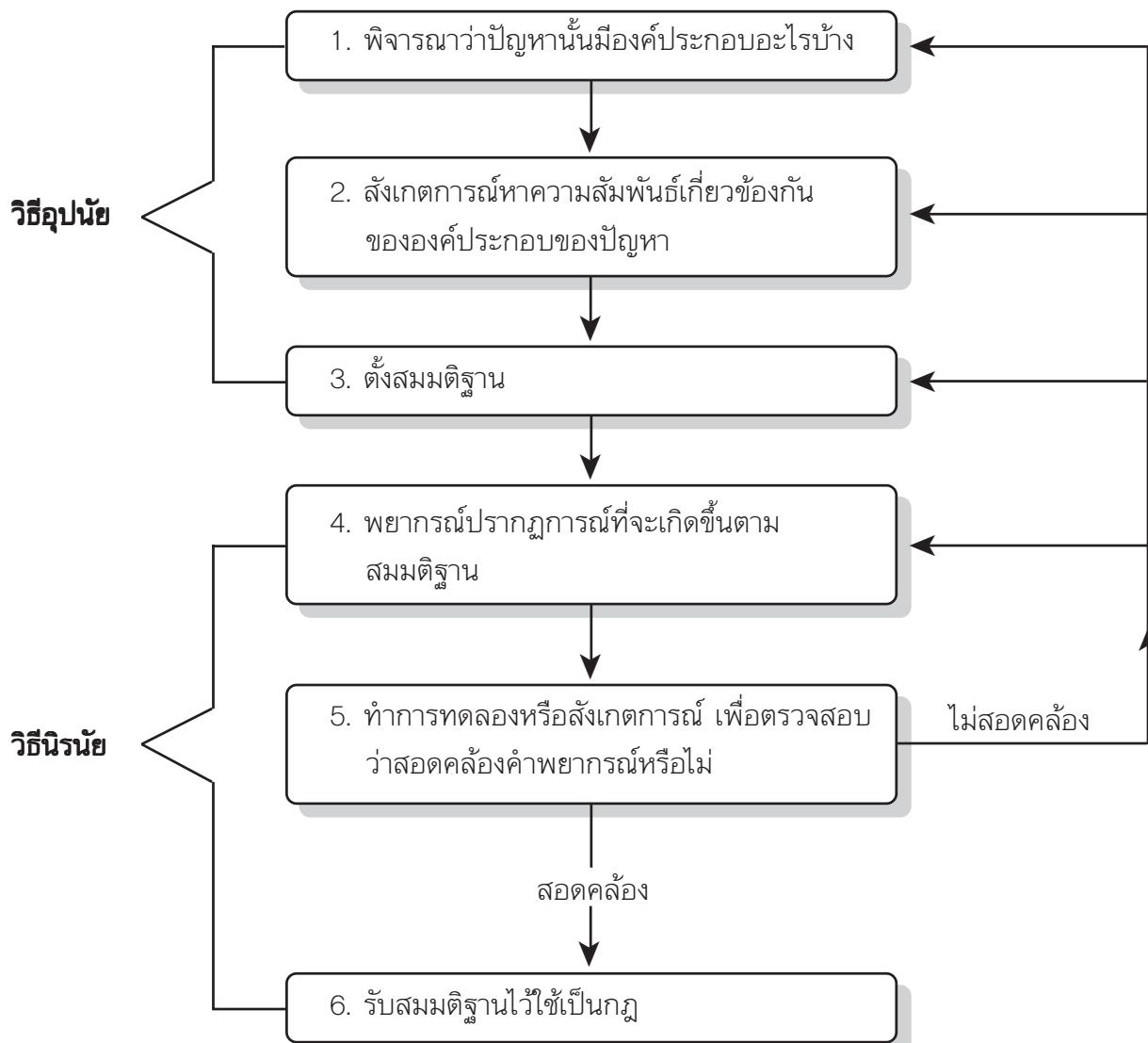

ວິທີການທາງວິທະຍາຄາສດ໌ ເຮັດວຽກວ່າວິທີອຸປະນັຍ ນັ້ນຄົວ ເຮັດວຽກຄວາມຈົງເຈັບພະທີໄດ້ຈາກປະລັບກາຮົນ ເນື້ອໄດ້ ຄຶກໜ້າຄວາມຈົງເຈັບພະທາຍາ ການຝຶນສາມາດໄດ້ຂໍ້ອສຽບທີ່ເປັນຄວາມຈົງທີ່ໄປແລ້ວເທົ່າວ່າຂໍ້ອສຽບທີ່ເປັນຄວາມຈົງທີ່ໄປໃນຂັ້ນນີ້ເປັນເພື່ອງສົມມັດສູານ ເພື່ອຮອກເທດສອບເພີ່ມເຕີມ

ຂັ້ນຕອນຕ່ອໄປເປັນການເຮັດວຽກໃໝ່ວິທີນິරນັຍນັ້ນຄົວໃຊ້ຄວາມຄິດພາຍາກົນ ອີຣ່ວຄາດກາຮົນວ່າ ຕ້າສົມມຸຕືສູານດັກລ່າວ ເປັນຈົງຈະເກີດອະໄວ້ຂັ້ນຕ່ອງຈາກນີ້ ຈຶ່ງທຳການຮັບຮວມຂໍ້ມູລເພີ່ມເຕີມໂດຍເທດລອງ ອີຣ່ວລັ້ງເກົດກາຮົນເພື່ອທົດສອບສົມມັດສູານ ທາກພລກເທດສອບລອດຄລ້ອງທີ່ໄວ້ຢືນຕາມສົມມຸຕືສູານທີ່ຕັ້ງໄວ້ ກົຍໝອມຮັບສົມມັດສູານແລະເປີ່ຍິນສົມມຸຕືສູານເປັນກົງຫຼືທຸກໆ ທາກພລກເທດສອບໄມ້ລອດຄລ້ອງກັບສົມມຸຕືສູານທີ່ຕັ້ງໄວ້ກີຈະຕ້ອງກລັບໄປວິເຄຣະທີ່ປ່ຽນໄໝ່ ອີຣ່ວ ຕັ້ງສົມມຸຕືສູານໃໝ່ ເພື່ອທົດສອບ (ດັ່ງແລ້ດງຂັ້ນຕອນໃນໂສຕທັນໜ້າຕ່ອໄປ)

ใบตัคค์ # 15.3.3 การใช้เหตุผลแบบวิทยาศาสตร์ (ต่อ)

ขั้นตอนในการแสวงหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์

ลักษณะความรู้ทางวิทยาศาสตร์

- ความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ผัล
- ความรู้ที่ได้ด้วยตัว
- ความรู้ที่ใช้ทำนายอนาคต
- ความรู้ที่เป็นสาธารณะ

ໂສຕທັນ # 15.3.4 ສາເຫດຖອງຂໍອບກພຮ່ອງໃນການໃໝ່ເຫດຜລ

แบบประเมินผลตนเองนักศึกษาหลังการสอนเสริม

ครั้งที่ 3

ชุดวิชา อารยธรรมมนุษย์ หน่วยที่ 11 – 15

1. ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการแสวงหาอาณานิคมในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 18 – 19 คือข้อใด

- ก. ความต้องการแรงงาน
- ข. ความต้องการตลาดลินค้าในต่างแดน
- ค. ความต้องการรายได้เมือง
- ง. ความต้องการขยายแหล่งที่อยู่อาศัย

2. ความคิดเรื่อง “ภาระของคนผิวขาว” มีอิทธิพลต่อการดำเนินนโยบายเกี่ยวกับอาณานิคมของคนกลุ่มใด

- ก. ข้าราชการกระทรวงต่างประเทศ
- ข. นักการทหาร
- ค. พ่อค้าสมัยใหม่
- ง. มิชชันนารี

3. ชาติต่างๆ ในยุโรปตะวันตกถึงความสำคัญของการแสวงหาอาณานิคมเพิ่มขึ้นในปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 เนื่องจากปัจจัยข้อใด

- ก. ความตระหนักรู้ด้านภูมิศาสตร์เชื้อชาติดน
- ข. การล้มการประชุมนานาชาติที่เบอร์ลิน
- ค. พระเจ้าเลโอโพลด์ที่ 2 ทรงประกาศตั้งรัฐสวัสดิ์ในราชอาณาจักรโอลิฟ์
- ง. จักรพรรดินโปเลียนแฟล็งค์ราม

4. วัตถุติดเป็นควบล้มลายซึ่งเป็นที่ต้องการของโรงงานอุตสาหกรรมในอังกฤษคืออะไร

- ก. ยางพารา และไม้สัก
- ข. ยางพารา และตีบุก
- ค. ตีบุก
- ง. ฝ้าย

5. การเกิดสังคมโลกครั้งที่ 1 มีสาเหตุสำคัญมาจากการรวมกลุ่มเป็นพันธมิตรของประเทศต่างๆ เนื่องมาจากสาเหตุในข้อใด

- ก. แต่ละกลุ่มต่างสนับสนุนฝ่ายตนให้ทำสังคม
- ข. การรวมกลุ่มเป็นพันธมิตรทำให้เกิดความต้องการทำสังคม
- ค. การรวมกลุ่มเป็นพันธมิตรทำให้เกิดความต้องการผลประโยชน์
- ง. แต่ละฝ่ายต่างแสวงหาผลประโยชน์จนขัดแย้งกัน

6. ภายนอกโลกครั้งที่ 1 ชาติต่างๆ ในยุโรปเกิดการเปลี่ยนแปลงในเรื่องใด
- เกิดการอพยพเคลื่อนย้ายของพลเมือง
  - การเปลี่ยนแปลงพร้อมแคนประเทศไทย
  - ชาติต่างๆ ได้ดินแดนของตนคืนมา
  - ชาติต่างๆ เปลี่ยนแปลงผู้นำประเทศ
7. สนธิสัญญาแวร์ชา yal กับสหภาพโลกครั้งที่ 2 มีความล้มพังกันอย่างไร
- เป็นสนธิสัญญาที่ฝรั่งเศสได้ประโยชน์มากกว่าชาติอื่น
  - เยอรมันถือว่าเป็นสนธิสัญญาที่ไม่เป็นธรรมจึงก่อสหภาพขึ้นใหม่
  - ผลของสนธิสัญญาลั่งผลโดยตรงทางเศรษฐกิจกับประเทศไทยผู้แพ้
  - มีเพียงไม่กี่ประเทศที่ได้รับผลประโยชน์จากสนธิสัญญา
8. ระเบิดปรมาณู เป็นอาวุธที่ถูกนำมาใช้ในสหภาพโลกครั้งแรก
- สหภาพโลกครั้งที่ 1
  - สหภาพโลกครั้งที่ 2
  - สหภาพอ่าวเปอร์เซีย
  - ยังไม่ได้มีการนำมาใช้
9. สหภาพเย็น (Cold War) เกิดจากความขัดแย้งในเรื่องใด
- ความขัดแย้งเรื่องอุดมการณ์ทางการเมืองของชาติมหาอำนาจ
  - ความขัดแย้งทางด้านเศรษฐกิจ
  - สนธิสัญญาที่เกิดขึ้นหลังสหภาพโลกครั้งที่ 2
  - ลักษณะนิยมที่ค่อนข้างรุนแรงขึ้นหลายแห่ง
10. สหราชอาณาจักรได้ขยายอิทธิพลไปทั่วโลกโดยเฉพาะในช่วงครึ่งหลังคริสต์ศตวรรษที่ 20 เนื่องจากเหตุผลที่สำคัญในข้อใด
- ต้องการทรัพยากรจากดินแดนอื่นๆ
  - ต้องการขยายอิทธิพลทางการเมือง
  - เพื่อสักดิ้นอิทธิพลของสหภาพโซเวียต
  - เป็นช่วงที่เศรษฐกิจของสหราชอาณาจักรตื้น
11. การรวมกลุ่มประเทศโลกที่สาม มีเหตุผลสำคัญในเรื่องใด
- เพื่อกำลังจากชาติมหาอำนาจจับป้องกลุ่มของตน
  - ร่วมมือกันในการขยายบ탕ทາฟในเวทีโลก
  - ใช้กำลังทหารเพื่อยึดดินแดนชาติอื่น
  - ป้องกันประเทศที่เศรษฐกิจดีกว่าเข้าแทรกแซง

12. การตั้งประเทศอิสราเอลได้นำไปสู่ปัญหานิตะวันออกกลางเรื่องใด

- ก. ประชาชนชาวอาหรับเพิ่มจำนวนมากขึ้น
- ข. ความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติและศาสนา
- ค. เกิดความขัดแย้งขั้นภายในชนชาติอย่างเดียว
- ง. เกิดประเทศใหม่ที่มีกำลังทหารเข้มแข็งขึ้น

13. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับโลกาภิวัตน์

- ก. การเปลี่ยนแปลงในแต่ละภาคล้วนอย่างรวดเร็ว
- ข. การเขื่อมโยงทางเศรษฐกิจระหว่างภาคล้วนต่างๆ
- ค. ความพยายามในการครอบครองโลกของมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ
- ง. การเปลี่ยนแปลงและความเขื่อมโยงระหว่างกันที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

14. กลุ่มชาวมุสลิมนิกายซุนนีที่สำคัญในเมียนมา มีชื่อเรียกว่าอะไร

- ก. อาระกัน
- ข. อะบอริจิน
- ค. ชาโรมะยิยา
- ง. อุยกอร์

15. เทคโนโลยีในการปลูกพืชที่ใช้น้ำเป็นองค์ประกอบหลักๆเรียกว่าอะไร

- ก. จีเอ็มโอด
- ข. การตัดต่อพันธุกรรม
- ค. ปลูกพืชในเรือนกระจก
- ง. ไฮโดรponิกส์

16. ข้อใดจัดเป็นเทคโนโลยีทางการแพทย์แบบทางเลือก

- ก. ตรวจวินิจฉัยโรคด้วยคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า
- ข. การใช้ยาจากพืชสมุนไพร
- ค. การใช้กล้องแคปซูลเป็นการตรวจหาอาการ
- ง. การผ่าตัดล่องกล้อง

17. จริยศาสตร์มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าอะไร

- ก. ปรัชญาคีลธรรม
- ข. ปรัชญาจิตวิทยา
- ค. ปรัชญาศาสนา
- ง. ปรัชญาชีวิต

18.

การรับรู้ทางจริยธรรมเริ่มเกิดขึ้นเมื่อใด

- ก. เกิดมนุษย์พร้อมด้วยมโนธรรมในจิตใจ
- ข. เมื่อเริ่มมีระบบกษัตริย์และกฎหมายเกิดขึ้น
- ค. เกิดศาสดาหรือเจ้าลัทธิขึ้นในสังคมมนุษย์
- ง. เมื่อมีการกำหนด Jarvis ขึ้นเป็นกฎเกณฑ์ของหมู่คณะ

19.

การรับรู้ด้านอารมณ์ และการใช้ความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์เกิดจากการทำงานของสมองส่วนใด

- ก. ก้านสมอง
- ข. ก้านสมองใหม่
- ค. สมองซีกซ้าย
- ง. สมองซีกขวา

20.

การใช้ภาษาเป็นลีอื่นในการแสดงออกทางความคิดของมนุษย์มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับวิธีการใช้เหตุผลใน

รูปแบบใด

- ก. การอธิบาย
- ข. การบรรยาย
- ค. การพูดคุย
- ง. การบอกเล่า

เฉลยแบบประเมินผลตนเองก่อนและหลังการสอนเสริม

ครั้งที่ 3

ชุดวิชา อารยธรรมมนุษย์ หน่วยที่ 11 – 15

ก่อนเรียน	หลังเรียน
1. ง.	1. ข.
2. ข.	2. ง.
3. ข.	3. ค.
4. ข.	4. ข.
5. ข.	5. ง.
6. ง.	6. ข.
7. ข.	7. ข.
8. ข.	8. ข.
9. ค.	9. ก.
10. ค.	10. ค.
11. ก.	11. ง.
12. ก.	12. ข.
13. ข.	13. ง.
14. ก.	14. ค.
15. ข.	15. ง.
16. ค.	16. ข.
17. ก.	17. ก.
18. ก.	18. ก.
19. ง.	19. ง.
20. ก.	20. ก.

